

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUB. CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois.
Phone Roosevelt 8500

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUB. CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois.
Phone Roosevelt 8500

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

VOL. XIX

Kaina 3c

Chicago, Ill., Pirmadienis, Spalių-October 17 d., 1932

No. 245

15000 Angliakasių Laidojo
Milicijos Nušautąjį GaniKad milicija nesutrukdytų laidotuvių, ap-
eigos buvo laikomos kitame pavieta

Taylorville, Ill., sp. 16. — Šiandien organizuoti i Pro-
gressive Miners of America uni-
ją angliakasiai laidojo savo na-
rį Andrių Ganį, kurį Tovey
miestely, savo kaimyno kieme
nušovė milicininkas.

Žuvusį kovoję streikierį, lai-
doti susirinko 15,000 angliaka-
sių minia. Laidotuvės prasi-
dėjo iš Tovey miestelio, kur mi-
licininkų nušautasis gyveno. Iš
ten visi vyko į Pawnee, Sangam-
on pavieta, kad išvengtų milicijos
sargybos ir iš to galinčio įvykti
laidotuvių sutrikdymo.

Cia, viešojo aikštėj, įvyko pa-
malos ir naujosios angliakasių
unijos vadų prakalbos, taipgi
giesmės.

Po apeigų visa ši milžiniška
minia patraukė į Taylorville, i
Oakville kapines, kur Andrius
Ganis tapo palaidotas visai arti
George Frank Bileyu, angli-
akasio, kuris žuvo Virdene laike
angliakasių streiko 1898 m.

Kapinėse irgi buvo atliktas
trumpas programos.

Milicija laidotuvių eisenai
netrukdyt. Ji net buvo paliovu-
si patruliuoti gatves ir niekur
laike laidotuvių nesirodė, kad
savo buvimu neerzinti įsirusių
streikuojančių angliakasių.

Andrius Ganis paliko milici-
ninkų sužeistą žmoną ir tris
vaikučius. Jis buvo 44 m. am-
žiaus.

Ispanija ruošias kon-
fiskuoti didelius
bažnyčių turtus

Jau įneštas bilius nacionalizuoti
bažnyčių žemes ir kitus mil-
žiniškus turtus

Madridas, sp. 16. — Valdžia
eina prie nacionalizavimo mil-
žiniškų bažnyčių turtų Ispani-
joje. Tuo tikslu valdžia įnešė
seime nacionalizacijos bilį, ku-
ris ešą tikrai praeis.

Bilius nustato, kad bažnyčios
turi grąžinti valstybei visas sa-
vo puikiąsias katedras ir seno-
vines bažnyčias, milžiniškus
bažnyčių valdomus žemes plotus,
taipgi bažnyčioms priklausan-
čias brangmenis ir dailės tur-
tus, kurie yra neįkainuojami ir
galbut didžiausi visame pasauly.
Ateityje bažnyčios turės moki-
ti valstybei nuomą už jų var-
tojamą pamaldoms.

Naujieji įstatymai leis bažny-
čioms turėti turto ne daugiau,
kaip yra "butinai reikalinga".

Daug sužeista ir suimta
riausėse New Yorke

New York, sp. 16. — Dau-
giau kaip 25 žmonės liko su-
žeisti ir 23 žmonės liko areš-
tuoti komunistų sukurstytose
riausėse prie teisėjo Thomas
Aurelio namų. Riausės kilo mi-
niai susirinkus protestuoti
prie teisėjo atsisakymą leisti
apeluoti bylą negro Samuel
Brown, kurį jis buvo nuteisęs
6 mėnesiams kalėjimui.

18 metų kalėjimo už suna-
užmušimą

Welch, W. V., sp. 16. — John
Billina, kuris nušovė savo sūnų
Donato, 16 m., už tai, kad ta-
sis kramtė tabaką, tapo nuteis-
tas 18 metų kalėjimui.

Chiesai ir apelinkei federa-
lis ora ofuras šiai dienai pra-
nakautis.

Dalinai apsiniaukę ir bisk-
kaičiu, vidutinis šiauriečių vė-
jas.

1,200 Lenkijos dvaru
parduoti iš varžyti-
nių už skolas

Dar 1,500 dvarų grėsia licita-
cija. Nėra ir pirkėjų, tad
dvarai gal but bus parceliuo-
jami

Varšava, sp. 16. — Lenkija
pergyvena sunkų ukių krizį ir
ne tik maži ukiai neišsismoka,
bet ir didžiausi dvarai atsidurę
keblioj padėty ir yra licituoja-
mi už skolas.

Žemės Kredito Draugija, di-
džiausia Lenkijoje pinigų skoli-
nimo ukiams įstaiga, pereiną
mėnesį išstatė licitacijai 1,200
dvarus, kurie negali ne tik savo
skolų, bet net ir nuosimėjų už
skolas išmokėti. Iš išstatytų li-
citacijai, 370 dvarų negalima
buvo parduoti, nes neatsirado
pirkėjų. Ši mėnesį per licita-
ciją bus parduota 600 dvarų.
Bet dalis tų dvarų galbut nors
nuosimėjius už paskolas užsimo-
kės ir tuo išsigelbės nuo lici-
tacijos.

Tečiaus pavasary licitacija
grėsia dar 1,500 dvarų. Ta drau-
gija yra suteikusi paskolas 6-
000 dvarų, kurių pusė yra atsi-
durus labai keblioj padėtyje ir
savo skolų išmokėti nebegali,
nors valdžia duoda įvairių pa-
lengvinimų.

Jei didieji dvarai per licitaci-
ją nebus parduoti, tai valdžia
pasimsianti juos savo kontro-
lėn ir tokius dvarus išparceliuo-
sianti (išdalinsianti), vaduojan-
ties tuo, kad lengviau yra par-
duoti mažus ukius, negu di-
delius žemes plotus.

16 Suomijos fašistų
vadų paskelbė ba-
do streiką

Helsinki, sp. 16. — 16 fa-
šistų, kurie sėdi kalėjime, j
tarpe Vihtori Kosolo ir gen.
Wallenius, už dalyvavimą la-
puiečių fašistų sukilime, pa-
skelbė bado streiką, reikalau-
dami juos paliuosuoti iš kalė-
jimo, kaip tą rekomendavo au-
gščiausias teismas.

Jų byla prasidėjo liepos mėn.,
bet teismas ikišiol dar neišne-
šė savo nusprendžio. Teismas
buvo rekomendavęs juos paliuo-
suoti iš kalėjimo iki nuosprend-
žio. Bet valdžia delei politi-
nių priežasčių atmetė teismo
reikalavimą ir atsisakė juos iš
kalėjimo paliuosuoti.

Fašistams kaliniams pradė-
jus badavimą įvyko kabineto
susirinkimas, kuriame vos iš-
vengta kabineto plyšimo. Pa-
galios padaryta kompromisą ir
tapo nutarta 4 fašistus paliuo-
suoti, kitus gi 12, jų tarpe vy-
riausius vadus Kosola ir gen.
Wallenius, palikti ir toliau ka-
lėjime.

Paliuosuojami 4 kaliniai
griežtai atsisakė atšaukti bado
streiką ir kalėjimą apleistū iki
nebus paliuosuoti ir visi kiti
fašistai kaliniai. Tečiaus kalė-
jimo valdininkai aprenę juos
civiliais drabužiais ir prievarta
juos išmetė iš kalėjimo.

Piratai apiplėšė anglų laivą

Hongkong, Chinijoje, sp. 16. —
Chiniečiai piratai, kurie įsigavo
į laivą kaip pasažieriai, užgrie-
bė anglų laivą Helikon ir išlai-
kė jį savo rankose 36 valandas.
Laivą apiplėšė, piratai pabėgo
savo laivais.

Jau ir pirmiau Helikon buvo
du sykiu piratų apiplėštas.

ALABAMA IR "NYRBYRIU" DZIAUGIASI

[Acme-P. & A. Photo]

Alabamos valstija jau nuo 1915 m. buvo taip sausa, kad
joje nebuvo leista net ir "near beer" pardavinėti. Dabar, ne-
žiurint gubernatoriaus veto, tas įstatymas tapo atmainytas ir
štai dvi alabamietės geria ir negali atsigardžiuoti "nyrbyriu":
joms ir "nyrbyris" yra didelė ir ikišiol neragauta naujiena.

Kaltina, kad bolševi-
kai persekioja žy-
dus Ukrainoje

Areštuoją žydus prekybininkus
ir paskui reikalauja juos iš-
pikkti doleriais

Kaunas, sp. 16. — Idišė Stim-
me, didžiausias žydų laikraštis
Lietuvoje, rašo, kad sovietų val-
džia Ukrainoje vėl emė perse-
kioti žydus prekybininkus, ku-
riuos ji areštuoją ir paskui rei-
kalauja išsipirkimo. Išsipirkimą
bolševikai reikalauja sumokėti
doleriais.

Laikraštis paduoda ir daug
laiškų, kuriuos gavo Lietuvos
žydai nuo savo giminių Rusi-
joje, prašančių prisųsti išpirki-
mui vidutiniai nuo \$100 iki
\$200. Pasak laiškų, tuo pini-
gus reikia sumokėti pirmiau
negu kalins bus paliuosuos.

Nekurie iš suimtųjų, sako
laikraštis, jau ir pirmiau buvo
suimti, bet juos gyvenantys už-
sienyje giminės buvo išpirkę.
Laikraštis atkreipia dėmę ir
į tą faktą, kad anti-semitiški
bolševikų valdžios veikimas pa-
sireiškia kaip tik tuose pačiuo-
se distriktuose, kur ir pirmiau
žydai gyventojai yra labai da-
gentėje nuo pogromų.

Indusai užmušė 14 mo-
hometonų už karvių
vogimą

Simla, Indijoje, sp. 16. — 14
mahometonų liko užmušta ir 11
sužeista indusų ir mahometo-
nų susirėmime Punjab provin-
cijoje. Indusai puolė mahome-
tonus delei pastarųjų pavogimo
ir paskerdimo indusų karvių.

Bedarbė mažėjanti

Washington, sp. 16. — Fede-
ralinis darbo statistikų biuras
paskelbė, kad samdymas darbi-
ninkų pereiną mėnesį padidėjo
8.6 nuoš., palyginus su rugpi-
čio mėn., kur samda buvo irgi
padidėjusi 1.4 nuoš., palyginus
su liepos mėn.

New York, sp. 16. — Phila-
delphijos uosto kolektoriaus Ac-
ker įsakymu Hempstead Har-
bor, L. I. yarduose tapo už-
griebta \$100,000 vertės jachta,
Kismet, kuri buk užsimdavyti
degtinės šmugeliui į Jungt. Vals-
tijas.

Airijos ir Anglijos
ekonominės derybos
nutruko

Net ir pirmą klausimą svars-
tant neprieta prie jokio su-
sitarimo

Londonas, sp. 16. — Dery-
bos, kurios buvo užvestos, kad
užbaigti atkaklų mūtų karą
tarp Anglijos ir Airijos, visiškai
nutruko nedavusios jokių
pasekmių. Derybos tęsėsi vos
dvi dienas.

Dominijų sekretorius J. H.
Thomas pareiškė, kad derybos
visiškai nutruko. Bet kaip
Thomas, taip ir Airijos prezi-
dentas de Valera atsisakė duoti
platesnių paaiškinimų, nes jie
pirmiau raportuosią savo pa-
lamentams. Thomas raportuos
atstovų butui antradienį, o de
Valera — seimui trečiadienį.

Kiek žinoma, derybos nutru-
ko negalėjus išspręsti dgi pirmą
derybose iškeltą klausimą — fi-
nansinį, del Airijos ukininkų
mokėjimo nuomos Anglijai. Nė
viena pusė nesutiko tuo klau-
simu padaryti nors mažiausių
nusileidimų ir derybos liko nu-
trauktos.

Neprisiima algų kapo-
jimo

Londonas, sp. 16. — Trys di-
džiosios Anglijos geležinkelio
darbininkų unijos atmetė ketu-
rių didžiųjų geležinkelio siuly-
mą, kad darbininkai prisimtu
nukapojimą algų 10 nuoš. Da-
bar geležinkeliai savo reikalavi-
mą paduos nacionali algų ta-
rybai.

Alus konkuruoja deg-
tine

Helsinki, Suomija, sp. 16. —
Įvedus nuo rugs. 1 d., stipresnį
alų, alaus suvartojimas pakilo
140 nuoš., bet tuo pačiu laiku
žymiai sumažėjo degtinės var-
tojimas.

5,000 angliakasių gavę darbo

Philadelphia, Pa., sp. 16. —
Darbai kietųjų anglių — antraci-
to — kasyklose žymiai pagerėjo
ir į kasyklas bus ar jau yra
priimta apie 5,000 angliakasių.

Tokio, sp. 16. — Kabinetas
paskyrė \$200,000 subsidijos Ja-
ponijos skyrui visapasaulinėj
parodoj 1933 m. Chicagoj.

Lietuvos Naujienos

Daug mokinių

Biržai. — Prasidėjus mokslui
gimnazijoje, padidėjo judėjimas
visame Biržų mieste. Labai
daug yra žemesniųjų klasių mo-
kinių. Pirmosios, antrosios ir
trečiosios yra dvi. Gimnazijos
yra 460 mokinių.

Jugo Slavija paskel-
bė blokadą Kroatijai

Tuo nori sustabdyti gabenimą
ginklų į reikalaujančią nepri-
klausomybės Kroatiją

Fiume, Italijoje, sp. 16. — Va-
kar Jugo Slavija paskelbė aštrią
blokadą savo provincijai Li-
ka, kur yra susikonscentravęs
Kroatijos judėjimas už nepri-
klausomybę.

Žinios sako, kad 65 pajurio
mylios yra akylos patruliuoja-
mos Jugo-Slavijos karinių lai-
vų, kuriems yra įsakyta šauti i
visus laivus, kurie nesustos
prie pirmos komandos sustoti.
Šių aštrių priemonių grieb-
tasi, kad sustabdyt slapta gink-
lų kontrabandą į Jugo Slaviki-
ją, o ypač Kroatiją.

Tautų Sąjungos sek-
retorium skiriamas
francuzas

Geneva, sp. 16. — Generaliniu
tautų sąjungos sekretorium yra
skiriamas francuzas A. M. C.
Avenol, kuris tautų sąjungoje
ir kitose konferencijose Franci-
ją atstovavo nuo 1923 m. kaip
finansinis ekspertas. Jo paski-
rimą dar turi patvirtinti tautų
sąjungos pilnas susirinkimas ir
taryba.

Jis užims vietą dabartinio
sekretoriaus Sir Eric Drum-
mond, anglo, kuris rezignuoja
birželio mėn. ateinančių metų.

Kaip sekretorius, Avenol tu-
rės du pagalbininku, vieną ita-
lią ir kitą galbut norvegą.

Los Angeles, Cal., sp. 16. —
Marie Shumway, 22 m. steno-
grafė, kuri iš savo samdytojo
pasivogė \$16,789, kad išgelbėtų
savo sergančio vyro gyvastį,
tapo nuteista nuo vienu iki de-
šimties metų kalėjimui.

New York, sp. 16. — Penki
plėšikai užpuolė Public National
Bank skyrį Bronx'e ir atėmė
iš banko \$15,000.

Amerikos Lietuviai

SIUNČIA PER NAUJIENAS PINIGUS SAVO GIMI-
NEMS LIETUVON TODEL, KAD SIUNČIANT JIE
TURI MAŽIAUSIAI VARGO — NEI ADRESO RA-
ŠYTI NEREIKIA, NEI APIE PINIGŲ KURSĄ TEN-
KA RUPINTIS. TĄ VISKĄ ATLIEKA NAUJIENŲ
PINIGŲ SIUNTIMO SKYRIUS GREITAI, SAUGIAI
IR ATSAKOMINGAI —

Pinigų siuntimo blankas išsiunčiame ant pareikalavimo

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

OFISAS ATDARAS KASDIEN NUO 8 IKI 8
SVENTADIENIAIS NUO 9 IKI 1 VAL.

KORESPONDENCIJOS

Detroit, Mich.

Iš socialistų veikimo.

Spalio 20 d. Lincoln parke įvyks socialistų prakalbos. Kalbės Allen, Jones ir J. Panzner, kandidatas į gubernatorių. Spalio 27 dieną rengia prakalbas žydų socialistų lo-kalas. Kalbės Leon Cousins, J. Panzner, J. Duffy ir M. Allen. Lenkų socialistų prakalbos jau praėjo.

Tik ligi šiol nieko nedaro lietuviai socialistai. Tai didelė klaida. Kad kurie bando pasiteisinti, jog nėra pinigų iš kitur atkviesti kalbėtojai. Tačiau kviesi kalbėtoją iš kitur mums ir nereikėtų. Socialistų Partija mums prisiųstų tiek kalbėtojų, kiek tik mes norime. Taigi jeigu nebūtume apsilėdę, tai lengvai galėtume prakalbas surengti.

Kaip ten nebūtų, bet neužmirškime balsuoti už socialistų kandidatus. Generalio prokuroro vietai yra nominuotas advokatas H. Bismarck. Jis jau nuo senos yra žinomas kaip darbininkų draugas. Kandidatas į gubernatorių yra John Panzner. Tai labai sumanus ir gabus žmogus.

Prie progos noriu priminti spalio 20 d. Neužmirškite 8:16 val. vakaro atsukti savo radio imtuvus. Iš stoties C. B. S. bus perduodama Norman Thomas kalba. Tą vakarą Thomas kalbės Columbus, O. Socialistų kandidatas į prezidentus žada tą vakarą labai daug įdomių dalykų papasakoti.

—0—

Detroitie nieko gero nesimato. Ateitis tikrai tamsi. Tiesiog šurpu darosi, kai pamainai apie žiemą. Vasaros metu tukstančiai bedarbių nakvo-davo parkuose. Jie net palapinėmis buvo aptrupinti. Žiemos laiką palapinėse gyventi negalima. Tai kyla klausimas, kur dings tie tukstančiai bedarbių, kurie jau dabar neturi pastogės?

Prie C. F. Smith sandėlio jau penktą žmogų užmušė. Tai vis neturto aukos. Jie čio anglių ir malkų pasirinkti ir žuvo. Paskutinė auka buvo jaunutis lenkas bedarbis, vos šešiolikos metų amžiaus. Jis tapo beveik per pusę per-puolęs.

Pasitaiko ir kitų šurpių dalykų. Skurdo ir bado spaudžiami žmonės eina į vagonus pasirinkti bulvių ir daržovių likučių. Juos paprastai ten užklumpa policmonai ir skaudžiai sumuša. Beveik kas dieną pasitaiko tokių įvykių.

Kas mokate angliškai skaityti, tai būtinai išsilykite naują knygutę vardu "A Plan for America." Knygutė yra iliustruota ir turi 120 puslapių. Surinkta ten vyriausiai Norman Thomas ir James Maurer raštai. Kalba lengva ir gyva. Smagu skaityti.

Detroitie darbininkai turi savo kolegiją. Tai kolegijai pirma vadovavo Detroito Darbo Federacija, bet dabar ji perėjo į Michigan Socialistų Draugijos rankas. Kolegijoj dėstoma ekonomijos mokslas, Markso filosofija, darbininkų judėjimo istorija ir tt. Mokytojai pakviesta žymūs

darbininkų judėjime žmonės, kurie daugumoj yra baigę universitetus.

— Frank Lavinskas.

Waterbury, Conn.

Iš SLA. 4-to apskričio suvažiavimo.

Nors ir susivėlinau, bet vis tiek noriu šį tą pranešti apie 4-to apskričio suvažiavimą, kuris įvyko rugsėjo 18 d. Lietuvių Svetainėje. Apskričiai priklauso 20 kuopų, vienok suvažiavime tedalyvavo tik 9 kuopos, kurios prisuntė 35 delegatus. Pernai apskričio suvažiavime tedalyvavo 18 kuopų ir prisuntė 75 delegatus. Iš to matyti, kad upas kuopose labai nupuolė ir jos pradeda nebepaisyti, kas apskričio veikiama.

Kas dėl to yra kaltas? Kodėl Susivienijimo kuopos pradeda prę pirštus žiūrėti į savo organizacijos reikalus? Pirmiausiai tenka pasakyti, kad apskričio darbuotė nepasireikiška jokie socialistai, aul kurių būtų galima visą bėdą suversti. Tad čia jokiu būdu negalima socialistams daryti užmetimų, kad jie nori viską užgrobti ir nelaimingus tautininkus į ožio ragą suvaryti. Padėtis čia yra kaip tik priešinga, — 4-tą apskritį visuomet valdė ir dabar tebevaldo tikrieji tautininkai. Rimty ir demokratiškai nusistatę žmonių musiška tautininkai bijosi, kaip velnias kryžaus. Jie daro viską, kad tik tą demokratiškų žmonių neįsileisti į valdybą.

Ir štai nežiurint į visą tai, 4-tas apskritis ne tik kad nebuvuoja, bet juo tolyn, tuo labiau nyksta. Kas pasidarė? Kame dalykas? Kalbėsiu atvirai. Musų tautininkai eilinių narių tarpe turi labai prastą reputaciją. O ypač nuo paskutinio seimo, kada jie paneigė daugumos narių valią ir sulaužė Susivienijimo konstituciją. Po visų tų įvykių eiliniai nariai nebenori daugiau dirbti. Jie sako, jog su jais ponai viršininkai visvien nenori skaitytis.

Yra dar ir kitas dalykas. Kaip jau daugeliui yra žinoma, prieš kiek laiko tapo musų apskričio praganytas išdas. Tai įvarė organizaciją į skolas. Pateisinti tuos žmones, kurie praganė išdą, jokiu būdu negalima. Tačiau suvažiavime tautiški politikieriai kaltininkus išteisino ir nubaltino.

Ir štai kuomet organizacijoj dedasi tokie dalykai, tai eiliniai nariai nebegali tais tautininkais besipatikėti. "Patentuoti tautininkai" tiesiog varo čigoniską politiką, — save labai gražiai teisina, o kitus kaltina. Ir jie mano, kad tai labai gudrus dalykas ir nariai nieko nesupranta. Sakysime, p. Tareila, kuris buvo apskričio pirmininkas, nuplauna rankas ir sako, jog jis esąs nekaltas, kaip avinėlis. Jeigu organizacijos pirmininkas nei kiek nepžiūrėjo, kad finansiniai reikalai būtų tinkamai tvarkomi, tai aišku, jog jis

—

Labai avelnus... atnūs mįslę parinktinio al-jaus, avelnus uksuo, rinkinų katūnų, rotų pristomtu. Sumuštus mašinų bruože mie del garso klono.

Pristomtas SVETZIAN groser, niohams kov kilmės diktos. Pajanytis ji.

Buy gloves with what it saves

Labai avelnus... atnūs mįslę parinktinio al-jaus, avelnus uksuo, rinkinų katūnų, rotų pristomtu. Sumuštus mašinų bruože mie del garso klono.

Pristomtas SVETZIAN groser, niohams kov kilmės diktos. Pajanytis ji.

LISTERINE TOOTH PASTE 25¢

(Acme-P. & A. Photo)

Didžioji Piramida Egipte — septintas pasaulio stebuklas — nuo kurios nukrito ir užsimušė amerikietis kalnų laiptotojas Eldridge Rand Herron. Jis nukrito iš 461 pėdos augštumos.

yra dideils apsilėdėlis ir nesupranta savo pareigų.

Musų tautininkai dažnai sulošia senos bobutės rolę. Dieną ji apkaltina Stasiuką už avių praganytą ir barasi, o vakare jau teisina Stasiuką ir bučiuoja jį. Štai kada musų Jonai praganė išdą, tai pasigirdo murmėjimas. Bet dabar jau viskas "sutvarkyta."

Manau, jog bus pravartu truputį plačiau apie tą istoriją parašyti. Apskričio suvažiavime pernai tapo išrinkta specialė komisija, kuri surado, jog išde truksta \$1,214.60. Komisija tinkamai visą reikalą ištyrė ir savo raportą pateikė apskričio valdybai. Valdyba raportą priėmė ir nutarė jį paskelbti "Tėvynėje", kad apskričio kuopos ir nariai žinotų visą dalyką. Kaip tik į laiką apie tą sumanytą sužinojo Waterburio "nekalni bernėliai." — Jonas ir Kazimieras. Niekio nelaukdami, jiedu parašė "Tėvynėje" redaktoriui "striošną" laišką, esą, jei-gu paskelbsi raportą, tai mes tave paduosime į "sudą."

Redaktorių išsigando ir pradėjo prašyti apskričio pirmininko, kad jis raportą atsiimtų. Pirmininkas sutiko tai padaryti. Vėliau apskričio valdyba nutarė tą raportą pasiųsti kuopoms, kad savo susirinkimuose jos galėtų narius supažindinti su išdo reikalais. Bet ir vėl Jonas ir Kazimieras įsimašė ir pradėjo apskričio pirmininkui grasinti "sudu." Pastarasis gavo kinkų drebėjimą ir raportą kuopoms nebesiuntė.

Pagalios, prisiartino ir apskričio suvažiavimas. Komisija nori perskaityti savo raportą. Bet Tareila ir čia stengiasi pa-

kišti koją: adv. Lukošius autoritetingai pareiškia, kad už tokio raportu perskaitymą galima vieną ar kelis asmenis į teismą patraukti už "garbės nuplėšimą." Mat, dalykas tas kad raporte pasakyta, jog p. Tareila neatliko tinkamai pirmininko pareigų. Vienok šį kartą tie grumojimai nieko nepagalbėjo: raportas buvo perskaitytas ir priimtas. Bet tai nei kiek nekludė išteisinti p. Tareilą.

Pas mus dabar visi kalba, jog tautiškas apskričio suvažiavimas lygiai taip pasielgė su kaltininkais, kaip Pittsburoho seimas su Gegužiu, Jurge-liute ir kitais. Reiškia, išsipildė adv. Lukošiaus posakis: durnas duoda, razumnas ima. "Razumnas" Mikalauskas e-

Rudeninis Sezonas Prasideda Dabar
Dresų Dezalinimas ir Skrybių Padarymas
Mes tikame eksperto instaliuoti Dienomis ir Vakarams, žema kaina.
Skrybių dirbelius uždirba nuo \$25 iki \$50 savaitę. Ant jų yra didelis parol-kalavimas.
Išimokink papuošti, nu-velti ir padaryti sau pul-kis skrybių dar be-mokinant.
MASTER DRESSMAKING COLLEGE
339 S. Wabash Avenue
Kampos Van Buro St.
Rašykite del knygučių Gaukite ja DYKAL.

mė, o "durnas" Jonas davė ir visai nebandė pžiūrėti, kas atsitiks su paduotais pinigais. Apskričio delegatams galima atiduoti kreditas nebent už tai, kad jie visgi neberinko Tareilą pirmininku, — už jį buvo paduota tik penki balsai. Vadinasi, tuo atžvilgiu Gegužis laimėjo daugiau: jis ne tik liko išteisintas, bet ir vėl prezidentu išrinktas.

Na, po viso to ar galima narius kaltinti, kad jie neveikia ir net grumoją visiškai iš or-

ganizacijos pasitraukti? Žinoma, kad ne. Tačiau aišku taip pat, kad tokie dalykai musų Susivienijimui nieko gero nelemia. — Rytietis.

JUOKAI

"Nagi, širduž — kokią šian-dien sriubą tu išvirei?"

"Žydinčių kopustų sriubą, mielas! Žodis žodin pagal virimo knygą!"

"Na — tu matyt, išvirei sy-riu su korekturos klaidomis!"

CHICAGO SCHOOL LAW

OUTSTANDING FACULTY

(ACCREDITED)

UNIQUE Single Text System. One subject at a time—covered rapidly and thoroughly.

Convenient location. Spacious quarters. Gym-nasium for students.

IN OUR NEW HOME

Visit and Investigate

14 EAST MONROE STREET

Phone State 6143

PRANESIMAI APIE NAUJIENAS

DU SYK I SAVAITE IŠ DVIEJU RADIO STOČIU

UTARNINKAIS

iš W.G.E.S. 1360 kil.

tarpe 7 ir 8 val. vakare.

PEOPLES FURNITURE CO.
4177-83 Archer Ave.,
2536-40 West 63rd St.

NEDĖLIOMIS

iš W.C.F.L. 970 kil.

tarpe 1 ir 2 val. po pietų

JOS. F. BUDRIK KORPORACIJOS
3417-21 So. Halsted Street

Amerikos Lietuviai

išsiuntė per

NAUJIENAS

VIRŠ

\$3,000,000.00

Ilgų metų patyrimas duoda mums galimybės pigiai ir saugiai pasiųsti jūsų pinigus paštu ir telegrama tarpininkaujant vienai saugiausių Bankų Lietuvoje.

Mes taipgi pasiūndame pinigus Rusijon, Vokietijon, Lenkijon, Brazilijon, Kanadon, Argentinon ir į kitus kraštus.

PINIGŲ KURSĄ IR BLANKAS IŠSIŪSIME ANT PAREIKALAVIMO

"NAUJIENOS"
1739 So. Halsted Street
Chicago, Illinois.

Labai avelnus... atnūs mįslę parinktinio al-jaus, avelnus uksuo, rinkinų katūnų, rotų pristomtu. Sumuštus mašinų bruože mie del garso klono.

NOW OFFERED AT REDUCED PRICES

Žąsies senumą pažįsta iš dantų

Tėvas: Sakyk, Joneli, iš ko tu pažįsti žąsies amžių?

Jonelis: Iš dantų.

Tėvas: E, kad tu ir kvai-las, juk žąsies neturi dantų.

Jonelis: Tiesą, tėveli, bet aš turiu dantis.

LISTERINE

relieves

SORE THROAT

Listerine beveik mome taliai užmuša turtingas bendrumo su paprastais liaudies bakteri-jais! Tas palengvina jūsų gerklę, kada bakterijos ją su-skandina. Ir Listerine yra taipjau labai veiksminga ne-pelėdimo šaltio. Atsargus studijavimas 102 žmonų lai-ke 2 1/2 žiemos mėnesių pa-rodė, kad tie kurie plauna gerklę su Listerine tikrai iš-reirgo šaltis, turėjo 1/4 trumpesnius ir 1/4 lengvesnius už tuos, kurie nesiplovė. Lambert Pharmacal Co., St. Louis, Mo.

Reduces COLDS

66%

PATENTS

Laiškas daug reiki- prie patentų. Nori- sukurti vikindami su apsauginiu. Apat- kito laisvalaikio ar 100 dol del instrukcijų, arba paskyrie del VENTORALOS kny- gūle "How to Ob- tain a Patent" ir "Record of In- ventions" formos. Niekio nemau- ni informacijas ka daryti. Susi- rališkimai laikomi paštoje. Greitas, atsargus, rupestingus pa- tarnavimas.

CLARENCE A. O'BRIEN

Registered Patent Attorney
43-A Security Savings & Commercial Bank Building
Directly across street from Patent Office
WASHINGTON, D. C.

Eat this fine cheese food oftener!

Its nutritional rating is +++ (TRIPLE PLUS)

Nesuteptas, kad milijonai žmo- nų mėgtų Kraft Velveeta... apsi- tekę duona, susiplaukų ar- ba virk su juo. Avelnus, skanus, iš gero Che- dar sūrio padarytas. Suvirškina- taip lengvai kaip pienas. Užgi- tas Amerikos Medikalės Misto Komiteto. Yra labai maltingas. Nusipirk dar viena surj pas si- vo groverinuką šiandien.

KRAFT Velveeta The Delicious New Cheese Food

DOUBLE ACTING KC BAKING POWDER

Pastebikite patik- la... kaip patal- jai kaip vėsi.

SAME PRICE FOR OVER 40 YEARS

25 ounces for 25¢
MILLIONS OF POUNDS USED BY OUR GOVERNMENT

PROBAK-

suteikia barzdaskutyklos komfortą skutimos namie

(PROBAK BLADE)

Iš Politikos Lauko

Politinės kalbos

Amerikos žmonių apgrobimas

Depresija, didžiausia bedarbė, žmonių pinigų sugrobimas — tai Hooverio valdžios darbo pasekmė.

Hooveris savo kalboje negalėjo išaiškinti, kodėl Amerikoj milijonai žmonių neteko darbų ir pražudė savo sutaupytus pinigus tukstančiuose užsidariusių bankų. Jis bandė nuvesti bėdą ant svetimų šalių. Bet tai juokinga akyaizdoje to vieno fakto, kad Amerikon šiandien yra sutrauktas beveik visos pasaulio aukšas.

Amerikos beširdžiai finansistai valdo Hooverį, o per Hooverį ir jo republikonišką partiją valdo Ameriką. Tai yra neužginčijamas faktas.

Kada Hooveris tapo išrinktas į prezidentus keturi metai atgal, depresija jau buvo prasidėjusi ir buvo aišku, kad ateityje laikai bus blogesni. Vienok daugelis žmonių, kaip biznierių, profesionalų taip ir darbininkų, turėjo sutaupę po keletą tukstančių dolerių, kiti ir daugiau, ir niekad netikėjo, kad jie tų pinigų galėtų nusto.

Po Hooverio išrinkimo, Amerikos didieji finansistai padarė didžiausią ir bauriausią suokalbį prieš Amerikos žmones. Priešakyj tų suokalbinių buvo Morganas ir jo First National bankas, The Chase National bankas, The National City Co., o su jais bendradarbiavo Hooverio finansų ministeris Mellonas. Šitie suokalbiniųkai nutarė ir padarė planus atimti nuo Amerikos žmonių jų pinigus. Su pinigais, mat, žmonės jau tėsė neprašomai, nebuvo lengvai sukontroliuojami, veikė savystoviai biznyje, steigė mažas bendroves, pramonės įstaigas ir tt. Kadangi pinigai yra žmonių savystovybės svarbiausia priemonė, finansų didieji makleriai pasiryžo atimti tų priemonę ir vėl padaryti žmones savo vergais.

Su Hooverio pritarimu jie pradėjo monyti žmones, kad pirtų šėrus. Tyčia kėlė šėrus kainas, kad parodžius, kaip lengvai galima praturtėti iš spekuliacijos. Tuo tarpu Hooveris ir jo valdžia žinojo, kad visi tie šėrai nebuvo verti nei dešimtos dalies tų kainų, o kiti nei šimtinės dalies. Tokiu būdu buvo sutraukta į Wall St. bilionai dolerių žmonių pinigų.

Kada visi žmonės, kas tik turėjo nors tukstantį dolerių, buvo priversti prie spekuliacijos, daugelis jų išmoko spekulioti ant įmokėjimo, kas vadinama yra "margin". Įmokėjus \$1,000 galima buvo pirtkti šėrą \$10,000 vertės, ir tada brokeris skolinosis \$9,000 iš bankų. Jeigu vėliaus šėrai pakilo iki \$15,000, tai juos pardavus galima buvo uždirbti \$5,000 už \$1,000. Bet jeigu jie nupuolė iki \$8,000, tai įmokėtas \$1,000 žuvo.

Kada suokalbiniųkai išmokino žmones spekulioti ant įmokėjimo arba "margin", jie pradėjo kelti procentą už paskolinamus pinigus tokiai spekuliacijai. Mažuose ir dideliuose bankuose visoj Amerikoj gulėjo neapsakoma daugybė pinigų, kuriuos ten turėjo sudėję paprasti darbininkai. Tų darbininkų ir jų pinigų finansiniai suokalbiniųkai "marketo" spekuliacijon negalėjo patraukti. Bet jiems lengva buvo patraukti tukstančius bankierių, kurių globoj tie "nekalti" pinigai gulėjo. Jie pažadėjo bankieriams 10 nuošimčių, paskui

12 nuošimčių ir net iki 20 nuošimčių už paskolinimą banko pinigų. Wall streeto spekuliacijoms. Bankieriai viens už kito pradėjo siųsti New Yorkan milijonų milijonus dolerių. Net ir mažiausi bankai turėjo pasiuntę New Yorkan po \$200,000 spekuliacijos paskoloms.

Tai dabar jau finansiniai makleriai turėjo sutraukę į savo rankas visų žmonių pinigų, "kaltų" ir "nekaltų". Kad iš bankų išvylioti pinigai tikrai ant visados pas juos paliktų, jie įkalbėjo bankams, kad pirtų nuo jų svetimų šalių bondsus, tokius kaip Lenkijos, Argentinos, Brazilijos ir tt. Geresniam patraukimui bankierių jie davė jiems 10 procentų komišeno už pirkimą tokių bondsų. Mažų bankų prezidentai už sudėtus žmonių pinigus supirko bankan tiek bondsų, kiek tik galėjo, o komišeno pinigus pasidėjo sau į kišenių.

Kada ir tas buvo atlikta, Wall streeto beširdžiai bosai umu laiku numušė visą "marketa", visus šėrus ir bondsus, iki pačios bedugnės. Šėrai, už kuriuos žmonių buvo mokėta po \$200, buvo nupuldyti iki \$1. Viskas žlugo žmonėms ir jų netikusiems bankieriams, ir viskas atsidurė žiaurių suokalbiniųkų rankose.

Viskas tas buvo atlikta su Hooverio ir Mellono žinia ir pritarimu.

Kas čia pasakyta — tai yra tik labai trumpas nupaskojimas tų faktų, kuriuos patyrė Amerikos kongresas, kada ėmėsi tyrinėti (jau po laiko) Amerikos finansinių maklerių atliktą žmonių nuturtinimą — tokį, kokio dar nebuvo istorijoj. — J.

Kaip "geras" Hooveris buvo ukininkams

Viskas ką gali dabar daryti ponas Hooveris ir jo republikoniška partija, tai aiškintis. Jie bando aiškinti, kad depresija atėjo Amerikon iš kitų šalių. Bet jie negali paslėpti, kad ponas Hooveris trejetas metų atgal sakė, jog depresija jau praėjusi, kada ji buvo tik užėjanti. Jie negali paslėpti, kad Hooveris tą tyčia sakė pagal tų didžiųjų finansinių meklėjų plano, kurie padarė suokalbį išpiniginti visą Ameriką, užgrobti visų žmonių pinigų ir turta.

Dabar, kada depresija Amerikoj pasidarė didesnė negu kur kitur pasaulyj, kadangi milijonai žmonių ne tik liko be darbo, bet ir jų sutaupyti pinigai tapo suvogti, ponas Hooveris ir jo pasamdyti kalbėtojai bando išaiškinti ir įtikinti žmones, kad depresija yra labai sveikas dalykas.

Daktaras Wilbur, vienas iš Hooverio ministerių, kalbėdamas Philadelphiaj, bandė net išaiškinti, kad depresija labai

[Acme-P. & A. Photo]

Eamon de Valera, Airijos prezidentas, kuris dabar veda ekonomines derybas su Anglija.

gera esanti vaikams. Tur but delto, kad del stokes valgio ir drabužių tukstančiai jų yra nusilpę fiziškai ir tukstančiai miršta.

Sunkiausiai ponui Hooveriui yra aiškintis fermeriams. Jis nori įtikinti juos, kad jis buvęs geras. Kokiu būdu? Ogi, kad uždėjo mūtą ant kornų po 25 centus ant bušelio. Vietnatinė šalis, kurios fermeriai konkuruoja su Amerikos fermeriais kornų gaminime ir pardavime yra Argentina. Nežiūrint į Hooverio mūtą (tariffą) kornai Argentinoj dabar parsiduoda po 33 centus bušelis, o Chicagoj po 29 centus, bet iš tų 29 centų fermerys tegaua 17 centų. Kornų mūtas jokios pagalbos nedavė fermeriui, o mūtai ant fermerio reikmenų ir kitų dalykų atėmė fermeriui jo užrubežinę rinką, taip kad Amerika nebegali parduoti savo pertekliaus kviečių. Kanados fermeriai iš to dabar naudojasi, nes Europa dabar perka visus kviečius iš Kanados. Tik pereitą savaitę Kanados kviečių buvo parduota Europon 4,223,875 bušeliai, o iš Suvenytų Valstijų vos dešimta to dalis. Kadangi Amerika aukštais Hooverio mūtais neįsileidžia Europos produktų, tai ant keršto Europa nebeįsileidžia Amerikos produktų ir išdirbinių. Amerikos fabrikantai pradėjo steigti savo fabrikus Europoj ir todel Amerikos darbininkai netenka darbų. Hooverio mūtai naudingi saujelei jo parinktų industrijų, yra pražūtingi fermeriams, darbininkams ir visiems pramonininkams, kurie nesinaudoja Hooverio loska. Jie yra pražūtingi visai šaliai.

Štai atsitikimas, kurs parodo, kaip sunku yra patikėti tai pasakai, kad Hooveris pagelbėjęs fermeriams. Pavieto šerifas įsakė savo pagelbininkui, kad nuvežtų vieną beprotį į bepročių ligoninę. Pagelbininkas išvažiavo su bepročiu. Už valandos šerifas buvo pašauktas prie telefono:

"Čia beprotnamio daktaras

kalba", atsiliepė balsas. "Kokį mums tamsta beprotį atsiuntei, mes negalime suprasti."

"Tas yra beprotis, kurį mano pagelbininkas atvežė."

"Bet kuris iš jų yra tikras beprotis, mes negalime atskirti, nes vienas sako, jog jis esąs Napoleonas, o kitas sako, jog Hooveris buvęs fermerių draugas." — J.

Tarp Chicago's Lietuvių

Henry Ford automobilų dirbtuvėje bedarbė didėja

Atleido 300 darbininkų; nukapojo algas \$2 į dieną

Nuo spalio 1 d. Henry Ford automobilų magnatas, blekinių lizių karalius, nukapojo algas. Paprastiesiems darbininkams nuėmė net po \$2 į dieną. Kurie gaudavo \$6, dabar tegaua tik \$4. Darbininkams, kurie dirba sunkesni darbą, prie konvejerių, moka po \$5, o geriems amatininkams — \$6 už 8 valandų darbą.

Bet negana to kad nukapojo algas, bet dar atleido apie 300 darbininkų ir sumažino karų gamybą. Rugsėjo mėnesį buvo padaroma 85 karai į dieną, o dabar tik 50. Bet atrodo, kad ir tų nepadaro, nes dirba tik po 2—3 dienas į savaitę ir tai tik po 4—6 valandas.

Algas nukapojo ir bosams. Darbininkai, kurie šiuo paskutiniu Fordo prezentu nebuvo

patenkinti, buvo tuoju atleisti iš darbo.

Likusieji dirba už sumažintą algą. nes žino, kad jeigu išeis iš streiką, jų vietas užims išbadėję bedarbiai, kurie laukia už dirbtuvės durų jau trečias metas. Jie daugumoje yra buvę Fordo darbininkai, kurie buvo atleisti 1930 metais.

Senas Petras.

Cicero

Du metus sirgęs mirė bedarbis Adomas Jurgėlas

Ketvirtadienį po pietų mirė Adomas Jurgėlas, per du metus išgulėjęs lovoje ir ilgą laiką neturėjęs jokio užsiėmimo. Paliko žmoną ir dukterį Prancišką. Kunas dabartinio laiku rāndasi 1344 S. 50th Ave. Laidotuvis įvyks pirmadienį, spalio 17 d., iš šv. Antano bažnyčios į šv. Kazimiero kapines.

Lietuvis automobilstas sužeidė italą

Feliksas Petrauskas įvažiavo į tulo B. Volpe automobilį

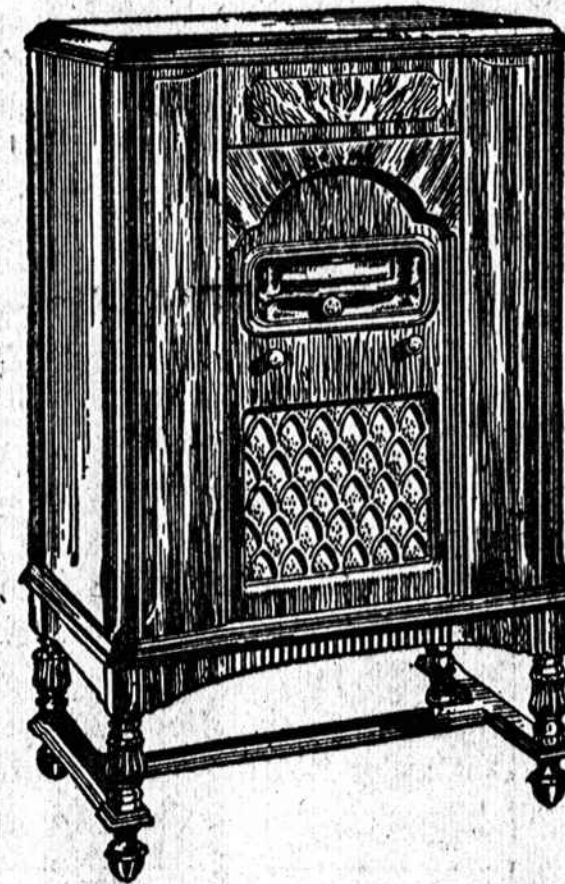
Važiudamas Plymouth automobilu, lietuvis Feliksas Paulauskas, 18 m., 3211 Lime St.,

Nebrangus Valistas
Apaugojo Vyrių Darbą
"Mano vyras kankinosi su neapsakomu skausmu kolose ir jų istinimu. Jis jau negalėjo dirbti. Daktaras patarė eiti į ligoninę operacijai. Tuo met aš nutariau išbandyti Inkaro Pain-Expeller ir išrynytu sutinusias vietas tris kartus į dieną, tuojus sutinimas pranyko ir mano vyras galėjo eiti darban. Pain-Expelleris jį išgydė."

A. S.
Manchester, Conn.

PAIN-EXPELLER

20-AS METINIS Išpardavimas

Jau Sukako 20 Metų, kaip J. Budriko Krautuvė Patarnauja Lietuviams

Su kiekvienu pirkiniu jus gausite gražią dovaną D Y K A I

Radio kombinacijos, groja gražiai rekordus, 8 tubų, padaryta R. C. A. Victor, vertės \$100.00, su 12 rekordų

Midget Baby Grand Radios po \$9.90, \$14.50 ir \$18.75

Radio Tubos po 35c, 50c ir 75c

Didelis pasirinkimas pečių, lovų, parlor setų ir karpetų.

Jos. F. Budrik, Inc.

3417-21 So. Halsted Street

Tel. BOULEVARD 8167-4705

NEDELIOJ ir vėl jus girdėsitė gražų Radio Programą su orkestru iš stoties W.C.F.L. 970 kilocycles, nuo 1 iki 2 valandos po pietų.

KIEKVIENA DIENA!

Mūsų Rekordą Mušantis Išpardavimas Darosi Daugiau **SENSACINGAS!!!** Naujos Vertybės. Nepraleisk Šias Sutaupas. **ATEIK! GAUK SAVO DALĮ!**

Kautai

Gražiais kailiniais padabinti. Populiari. Naujoviški materijalai! Pastebėti naujoviški stiliai. Naujų sezonų spalvų. Kiekvienas kausis šiltu pamušalu ir pamušalų tarpeliuose.

\$4.98

For NEW COATS worth up to \$10.98

DRESES! DRESES!

ZEMIAUSIA KAINA

Šilkinės drėsės del išėjimo ir del parų, pigiau negu pats materijolas kainuoja. Naujos rudeninės spalvos, įskyrant ir juodos spalvos drėsės. Su naujoviškom puff rankovėm mezziniais padabintos, gražiai išsiuvinėtos krėpo drėsės

\$1.98

Taipgi 1000 Rayon bovelinių moterims apatinių rūbų \$1.00 vertės **29c**

SENSACINGI SPECIALS

NEPRALEISK JUOS. DEL JŲ VERTĖ IR MYLIU MYLIAS EITI. ŠIS OUTLETAS SUTAUPYS JUMS DOLERIUS. DEŠIMTUKUS IR CENTUS ANT KIEKVIENO PIRKINIO.

BERNIUKU OVERKAUTAI

Sutaupyk pinigų! Tikras specialas ant berniukų ovarkautų. Drigubi užsegimai. Ulgster stiliaus. Didžio nuo 8 iki 17. Vertės \$9.95. **\$2.49**

Vertės iki \$3.50 — Vyrams Moleskin materijolo. Blanketo pamušalu kantai **\$1.99**
Vertės iki \$1.00 — Vyrams ir berniukams Kepurės. **25c**
Kitos su kailinių atlapomis

Vyrams ir Berniukams, Saaker Sveteriai
Sunkus, grynų vilnų ir pusiau vilnoniai, kiti su jersey pamušalu, kad būtų šiltesni. Mėlyni. Buff. Cardinal. Vertės iki \$3.00 **99c**

MOTERIMS SVETERIAI — GEROS RUSIŠ, megsti viršai. maišytų spalvų kombinacijos. Vertės \$1.25 **49c**
MOTERIMS ČEVERYNAI Bli-gzanti, juodi arba naujoviški Kid trumpi ir oxfordai. Vertės iki \$3.00. **99c**

CHICAGO MAIL ORDER CO.
HARRISON & PAULINA STS. MARSHFIELD L.
Atdara kasdien nuo 8 ryto iki 6 v. v. Ktv. ir Šešt. vakarais iki 8:30 vak.

Rusiška ir Turkiška Pirtis

DOUGLAS BATHS

3514-16 W. ROOSEVELT ROAD

arti St. Louis Ave. Tel. Kedzie 8202

Vanos, lietaus ir druskos vanos, swimming pool.

Rusiška ir turkiška pirtis moterims sėredomis iki 7 v. v.

Daktaras

Kapitonas Pasauliniame kare

WISSIG,

Specialistas iš Rusijos

GYDO VISAS LIGAS VYRU IR MOTERU PER 27 METUS. NEŽIURINT KĄP UŽSISĖJUSIOS IR NEISGYDOMOS JOS YRA Specialistai gydo ligas pilvo, plaučių, inkstų ir puslės, užuodijimą kraujo, odos, ligas, žaizdas, reumatizmą, galvos skausmus, skausmus nugaroje, kosėjimą, gerklės skaudėjimą ir paslapingą ligas. Jeigu kiti negalėjo jus išgyti, ateikite čia ir persitikrinkite ką jis jums gali padaryti. Praktikuoja per daugelį metų ir išgydė tukstančius ligonius. Patarimas dykai. **OFISO VALANDOS:** Kasdien nuo 10 valandos ryto iki 1 valandai ir nuo 5-8 valandai vakare. Nedėliomis nuo 10 ryto iki 1 val. 4200 West 26 St. kampsas Keeler Ave. Tel. Crawford 5573

IN OUR OFFICE

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street
Telephone Roosevelt 8500

Editor P. GRIGAITIS

Subscription Rates:
\$3.00 per year in Canada
\$7.00 per year outside of Chicago
\$5.00 per year in Chicago
3c per copy

Entered as Second Class Matter
March 7th 1914 at the Post Office
of Chicago, Ill. under the act of
March 3rd 1879.

Naujienuos eina laisviam, laikiniam
savaitiniam. Leidžia Naujienuos
Bendrovė, 1739 S. Halsted St., Chicago,
Ill. Telefonas Roosevelt 8500.

Dėkavimų kaina

Chicagoje — paštu: \$3.00
Pusl metų — 4.00
Trima mėnesiams — 2.00
Vienam mėnesiui — 1.50
Vienam mėnesiui — .75

Chicagoje per inkasotą

Vieną kopiją — 8c
Savaitl — 15c
Mėnesiui — 75c

Suvienuose Valstijose, ne Chicagoje, paštu:

Metams — \$7.00
Pusl metų — 3.50
Trima mėnesiams — 1.75
Vienam mėnesiui — 1.25
Vienam mėnesiui — .75

Lietuvon ir kitur užsieniuose (Atpaiginata)

Metams — \$8.00
Pusl metų — 4.00
Trima mėnesiams — 2.00
Vienam mėnesiui — 1.50
Pigius reikia atsiųsti pašto Money
Orderiu kartu su paskyumu.

NAUJI BALSUOTOJAI

Savaitraščio "Literary Digest" vedamam šiaudiniam balsavime, Jungtinių Valstijų prezidento klausimu, iki šiol gauta 1,933,634 balsai iš 38 valstijų. Žymi dauguma tų balsų teko Rooseveltui. Hooveris turi daugias tiktai septyniuose valstijose prie Atlantiko kranto, į šiaurę nuo New Yorko ir New Jersey'je. Socialistų kandidatas Norman Thomas užima trečią vietą.

Bet įdomus dalykas, kad naujieji balsuotojai didesni nušimti balsų paduoda už Norman Thomasą, negu Rooseveltą arba Hooverį. Minėto savaitraščio daviniais, socialistų kandidatas gauna 21 nušimtį balsų tokių piliečių, kurie šį rudenį dalyvaus rinkimuose pirmą kartą; o Rooseveltas gauna 15 nušimčių tokių balsų, Hooveris — 13.

Tie pirmą kartą balsuojantieji piliečiai tai — jaunuoliai, kurie šiemet pasiekė pilną amžių, ir ateiviai, neseniai priėmusieji pilietybę. Taigi jaunimas linksta labiau į socialistų pusę, negu į buržuazinių partijų.

KAIP KEIČIASI BALSUOTOJŲ NUSISTATYMAS

Šiaudinis balsavimas, kurį veda "Literary Digest", rodo, kad iki šiol už socialistų kandidatą Norman Thomasą paduota 106,352 balsai. Balotai, kuriuos tas laikraštis siuntinėja, mažiau pasiekia darbininkus, negu biznierių arba profesionalus, kadangi daugelis darbininkų kilnojasi iš vietos į vietą, ieškodami darbo arba negalėdami užsimokėti randų, ir jų adresus yra sunku surasti. Be to, neturtingi žmonės dažnai nenusiunčia savo balotų laikraščiui, nenorėdami leisti pinigų pašto ženkleliams.

Todėl reikia manyti, kad tikruose rinkimuose socialistų balsų nušimtis bus daug didesnis, negu "Literary Digest" šiaudiniame balsavime. Turint tatau galvoje, galima tikėtis, kad už Norman Thomasą bus paduota lapkričio mėnesį apie 3 milijonai balsų.

Iš 106 tūkstančių balsų, kuriuos socialistų kandidatas gavo šiaudiniame balsavime, 48,945 pirmiausia buvo paduota už republikonus, o 24,354 — už demokratų. Reikia, milžiniškas skaičius žmonių, kurie seniaus remdavo kapitalistinės partijas, šandie jomis jau nebetiki. Ekonominis krizis privertė žmones galvoti.

SENOS IR NAUJOS IDĖJOS

Daugeliui žmonių šandie atrodytų labai keista, jeigu valdžia uždraustų pardavinėti tokį naudingą daiktą, kaip akmeninė anglis, o betgi buvo laikai, kada tai buvo draudžiama.

Anglijoje karaliaus Edwardo I laikais deginti akmeninę anglį buvo nusidėjimas, baudžiamas mirtim. Tik 17 šimtmečio pradžioje, kada miškai buvo iškirsti ir malkos, dėl jų trūkumo, pasidarė brangios, tai kai kurie pramonininkai ėmė vartoti kurui akmeninę anglį. Vienas toks pramonininkas pamėgino kurenti akmeninę anglį savo geležies liejyklos. Bandymas buvo sėkmingas, tačiau jam pasipriešino kiti liepyklų savininkai ir jisai buvo išvytas iš Worcester County. Jisai atidarė savo įmonę kitoje vietoje, bet pasipiktinusi minia ją užpuolė ir sugriovė.

Bet taip buvo ne vien tik Anglijoje. Prieš 150 metų Philadelphiaje būtų buvę taip pat pavojinga viešai pardavinėti anglį, kaip kad šandie yra pardavinėti degtinę.

O tuo tarpu šandie Anglijoje ir Amerikoje anglies kasimas yra viena didžiausių pramonijų. Joje dirba šimtai tūkstančių žmonių. Be anglies negalėtų sukurti ratali fabrikuose ir eiti traukiniai geležinkeliais. Iš anglies, be to, gaminama daug kitų naudingų žmoniems daiktų — pavyzdžiui, alibinamasis gasas, kuris yra įvestas į kiekvieną stūbą Amerikos miestuose ir yra vartojamas virimui.

Beje, kada 1802 metais vienas anglas pradėjo gazi, gaupama iš anglies, žibinti savo name, tai kilo prieš jį didžiausia opozicija. Jį išjuokė net toki garaus rašytojai, kaip Scott ir Byron. Scott rašė apie "beprotį, kuris siulo apšviesti gatves — žinote kuo? — na, gi dumais!"

Šandie tatau atrodo be galo kvaila ir juokinga. Bet pasirodo, kad žmonės ieškinę laikosi to, kas sena, ir

priešinasi naujiesiems dalykams ir naujoms idėjoms. Naujų idėjų skelbėjai buna niekinami, persekiojami ir žudomi. Tik per kovą jos laimi. Bet jos laimi, ir dėlto žmonija, kad ir palengva, progresuoja.

Apžvalga

KITI KITIEMS AKIS BADO

"Šėryriei!" komunistai padarė priekaištą kai kuriems "sklokininkams" New Jersey'je, kad jie įstoje į "arkivyskupų" Geniočio parapiją. Dabar vienas "sklokininkas" pasakoja savo organe, kad jisai savo akimis matęs Newarke Geniočio bažnyčioje "šėrysius" besimeldžiant, ir paduoda jų vardus. Sako:

"Jėsus svetainėn, žiuriu į parapijonų veidus. Nagi žiuriu — visa eilė ir musų šėryrių (t. y. bimbinkų. — "N." Red.). O Jamisonas, palta ant rankos užvertęs, vaikščioja aplink tytomis, kad neperiskadintų pamaldoms.

"Duobinis sėdi ir rankoje laiko pailę ir šmotuką popieros, bet nieko nerašo. Kokie aš buvau viduje, tik žiurėjo pakrėpęs galvą, į kun. Geniotį. Taipgi sėdėjo Žukauskas, Juodaskas, Juodaskienė ir jų duktė. Visi tylėjo ir meldėsi.

"Po pamaldų visi išėjo, susėdė į automobilius, taipgi ir kun. Geniotis ir nuvažiojo į Kearny, N. J., nes ten buvo jų parengimas."

Tokių būdu atrodo, kad yra faktas, jogei "šėryriei" komunistai palaiko "arkivyskupą" Geniotį. Tai, žinoma, yra jų reikalas. Bet kam jie turi barti už tai "sklokininkus"?

BERNARD SHAW APIE PATRIOTIZMĄ

Vienam: Paryžiaus žurnale garsusis Anglijos kritikas ir dramaturgas rašo, kad, norint pasauliui užtikrinti taiką, reikia "išnaikinti patriotizmą".

Patriotizmas, anot jo, tai — "pragaistingas psychopatiskas idiotizmas".

Kaip tai atsitinka su Bernard Shaw dažnai, jisai čia išreiškia savo mintį perdėtu asitrumu. Ne visi patriotai yra pragaistingi proto ligoniai arba idiotai. Jeigu žmogus savo kraštą myli ir iš širdies nori jai labai pasidaryti, tai tame nieko blogo nėra; priešingai, toks žmogus yra vertas pagarbos.

Bet daugelis vadinamų patriotų yra tikrumoje soviniškai, kurie neapkenčia kitų tautų ir stengiasi kiekvienam žmogui ta savo neapykantą įskiepyti. Šitos rūšies patriotai yra be galo kenksmingi ir pavojingi žmonijai, nes jie kursto nepasitikėjimą tarpe tautų, trukdo tautų susitaikymą ir ruošia dirvą karams.

Yra dar viena patriotizmo rūšis, kur gal būt yra dar aršesnė, negu soviniškas, tai — veidmainiai ir spekuliantai, kurie "patriotizmo" skraiste dengia savo egoistinius siekimus. Pasaulio karo metu ir Amerikoje matė daug tokių patriotų. Tai buvo daugiausia stambūs pinigautai ir fabrikantai, jie pasisaulė valdžiai neva už dyką tarnauti dėl tautos gerovės, ket, prisipaule prie valdžios, jie pasirupino jos išomis pasipinigiui, ar tai gaudami ribius kontraktus iš valdžios arba skolindami pinigus už lupiniskus nuosimčius.

Taip pat mes matome šandie, kad įvairūs despotai savo tautos engia prisidengdami patriotizmu. Jie atima žmonėms teises, paverčia piliečius savo vergais ir, apsaule save "tautos vadais", viespatauja, pasiremdami ginklu jėga. Jeigu kas jiems pasipriešina, tai jie

sako, kad tas esąs "tautos priešas", ir jį imeta į kalėjimą arba nugalabią "dėl tautos labo".

Bernard Shaw, be abejonės, turi omenėje tuos patriotizmo spekuliantus ir soviniatus, kuomet jisai pataria "išnaikinti patriotus". Bet kaip juos išnaikinti? Reikia žmones šviesti, kad jie nesiduotų mulkinami. Antra, reikia žmonėms dėl savo teisių ir laisvės kovoti ir desptų valdžias nuversti.

NEISKENCIA NEAMTELEJES

Rašydamas apie buvusį jėgos karalių Insullą, L. Pruseiką užbaigia priekaištu "Naujienuos", kad jos primančios republikonų ir demokratų skelbimus. Tų skelbimų priėmimas reikiškas "klaupimą prieš sistemą".

Bet mes nematome, kodėl vadinami politiški skelbimai yra blogesni už skelbimų restorantų, aptiekų, cigarų, "užeigų" ir panašių dalykų, kuriuos ir Pruseikos "N. Gadynė" skelbia. Republikonai ir demokratų nėra idėjinės partijos tikrąja to žodžio prasme. Jie yra susiorganizavę tam, kad galėtų gauti politiškių "džabų".

Kitokio tikslo jie faktinai neturi, ir visi žmonės tatau žino. Bet koks čia skirtumas, ar žmogus nori padaryti biznį, gaudamas "džabą" — ar užlaikydamas "užeigą" arba kokią nors krautuvę?

Šandie Amerikoje tarpe biznio ir politikos pagrindinio skirtumo nėra. Idėjinė politika užsiima tikrai maža dalis žmonių, bet ir iš tų anaipol ne visi nori ją remti savo pinigų (o kiti neišgali). Laikraštis, kuris nėra propagandos organas, negali tarnauti tikrai tai mažumai, o visus kitus žmones ignoruoti arba vesti prieš juos kovą.

"Naujienuos" stengiasi, visu pirmą, žmones informuoti. Antuara, jos skatina juos protauti ir padeda jiems orijentuotis gyvenimo ir mokslo klausimuose. O kai dėl "sistemos", kapitalistinės ar kokių kitokių, tai "Naujienuos" yra nuo jų nepriklausomesnės, negu kuris kitas musų laikraštis. Jos pasako tiesą ir apie kapitalistus, ir apie fašistus, ir apie bolševikus, ir apie klerikalus, ir — apie socialistus. Tuo gi tarpu komunistai yra prie tam tikros "sistemos" (bolševizmo) priristi tvirtiau, negu geležiniai panciai. Jie pasakyti tiesą apie Stalino karalystę nedrįsta! Tai kuo jie gali girtis?

MARGUMYNAI

Prieš ateivius. Kanađoj yra nedidelis miestas London. To miesto valdyba padarė tokį nutarimą: išvyti visus ateivius, kurie neturi pilietybės popierių arba siunčia pinigų savo giminėms į užsienius. Dėl depresijos pradedama dar labiau varžyti ateivių darbininkų teises.

Kur taisybė? John Kantak, kuris gyvena Milwaukee mieste ir yra lenkų susivienijimo sekretorius, tapo pasiustas į kalėjimą nuo 1 iki 8 metų už išaikvojimą \$21,000. Be tos kalėjimo bausmės, jis turės išaikvoti pinigus susivienijimui gražinti.

As manau, kad tai visai teisinga bausmė. Bet pažiūrėkime, kas dedasi musų Susivienijime? Per savo apsilėidimą, višiniškai pražūdė kur kas daugiau nei \$21,000 (Susivienijimo pinigų). Tačiau sėime, kuri tie višiniškai pasipirpi nuo suveži tiek galima daugiau savo "trentų", visus nu-

sidėjimus dovanojo. Ir ne tik dovanojo, bet ir vėl kaltininkus išrinko višiniškai.

Tikrai keistas taisybės supratimas!

Taip negarbingas! Jonas Svigada iš East St. Louis iškėlė bylą vyskupui Henry Althoff, reikalaujamas, kad sugrąžintų \$7,000 ir nuosimčius. Svigada tvirtina, jog jis tuos pinigus padėjęs pas Belleville, Ill., diecezijos trustus. Pastarieji gi teina, jog jie su tais pinigais nieko bendro neturi, — esą, pinigų pasiėmęs vyskupas.

Štai kodėl Jonas dabar ir kabinasi prie "dvasiškos asabos".

Pabrangs seni čėverykai. Joseph Michelman, jaunas chemikas iš Roxbury, Mass., surado, jog seni čėverykai turi "tropococaine" ir daugelį kitų naudingų chemikalų. Jauno chemiko išradimą patikrino ir valdžios tyrinėjimo biuras.

Atrodo, kad trumpoj ateity seni čėverykai žymiai pabrangs, nes jie bus reikalingi tam tikrų chemikalų gaminiui.

Kaip kas išmano. Lomar mieste, Iowa valstijoje, prieš kiek laiko mirė M. Zink. Mirdamas jis paliko \$6,000,000 vertės turto. Zink buvo viengungis ir, matomai, negalėjo pakęsti moterų. Apie tai galima spręsti iš jo testamentos: savo turta jis paliko knygynui, įsteigimui. Knygynas turės būti vien tik dėl vyrų. Moterims turės būti uždrausta tik knygyną lankyti.

O štai kitas įdomus testas

Algirdas Margeris

PROHIBICIJA

(Tęsa)

Lėtai beedamas, susitiko Džianas su Murfiuku ir Skotuku, — tai su tokiais jau bedarbiais vaikinėliais, kaip ir jis pats; augusiais drauge su savo tėvais, promibicija ir mūšainu; tik už Džianą vyresniais ir gudresniais, mat, jau pradėjusiais vaikščioti "lengvų" dolerių keliais, kuriais Džianas dar tik keta pradėti vaikščioti. Ir jų širdis trokšta pinigų, o galvoje siautė priešsocialinės mintys. Pasisveikino. Seni, mat, pažįstami. O bendri reikalai, atrodo, dabar ir visai glaudžiai juos supažindins... Visi mėgo džiūne, bet Murfiukas juo labiau. Jis ir pavadino visus pas Lizę (tai Elzbieta Grubė, bet visi vadina ją tik "Lizę"). Sako, jos džiūnė gera ir mokėti nerūkią... Lizę, mat, turi nenustelbiamą linkimą prie jaunų vyrų — tiesiog vaikėzų, tai todėl ir duoda jiems gerti, kad ir nemokamai, by tik pamylėtų. At, kokia jau čia meilė? Iš tvirkimas, ir tiek. Pirktinė meilė juk visados — šlamstas. Čia, žinoma, dar blogiau, nes moteriškė ją perka. Ir ne pinigais, bet mūšainu. Ir ji, veikiausiai, visai nepagalvoja, kokią ateitį jaunuoliams lemianti... Bet kas iš jos galvojimo, kad, prasidėjus prohibicijos erai, jis visados kreivais, o tendencija bėsisai suktu. Šit, kai tik ji pajuto, kad mūšainai šnikuoti yra pelno, tuoj ir pradėjo. O pastebėjus, kad iš senbernių pirštų doleriai daug lengviau išslysta, kada jos vyrų namie nėra, persiskyrė. Dabar gyvena šlė. Dabar ir biznis daug geriau eina. Mat, savo kunu, dar ne visai išsivienijusi, senbernių vilioja, mūšainu juos svaigina, o liežuviu mulkina, nes dažnai teiki už jį žada. Tai kaip gi už jį nebeels? Bet jau desimtu metų praslinko, kaip ji mū-

mentas. Kanados mieste Toronto mirė turtingas viengungis C. V. Miller. Mirdamas jis paliko \$500,000. Testamente patvarkoma, kad tie pinigai turi būti atiduota skaitlingiausiai šeimai.

Tuo prasidėjo savotiškas kontestas. Laimėjo Toronto gyventojas Henry Brown. Pasirodė, jog jis turi 20 vaikų ir vieno dar laukia.

Nematoni padėtis. Nebraska valstijoje, Omaha mieste, gyvena labai smarkus liuteronų kunigas, Oliver D. Baltzy. Tas dvasiškis, labiausiai pagarsėjo savo karštais pamokalais, kuriuose jis griežčiausiai pasmerkdamo išsiskyrimus (divorsus). Parašė jis ir keletą brošiūrų prieš divorsus. Girdi, išsiskyrėlius reikia priskaityti prie žemiausios rūšies žmonių!

Bet štai ėmė velnias ir sugundė jo paties žmoną pamesti savo šventabylą vyrą ir per teismą išsivienijti divorsą. Tokių būdu, savo paties nuosprendžiu, tas dvasiškis prisidėjo "prie žemiausios rūšies žmonių..."

Irgi pasižymėjimas. Londone yra viena mokykla, kurią lanko devynios poros dvynukų. Dvynukų skaičiumi ta mokykla užima pirmą vietą visoje Anglijoje.

Bet tokiais dalykais Amerikos negalima nusteibinti. Štai Iowa valstijoje yra miestas Logan, o tame mieste Consolidated Grade and High School. Toj mokykloj priskaitoma net trylika porų dvynukų! Tikrai galima pasakyti, jog tai yra didžiausia dvynukų mokykla visame pasaulyje. — B. S.

Jis krikščionis ir šimtaprocen-tinis amerikonas. Privalo pilnai klausyti dorovingų šventos bažnyčios tėvų ir išmin-tinų valstybininkų, kurie vi-si drauge pagimdė prohibici-ją, o prohibicija — mūšainą, gi mūšainas — šlykščiausia vertelgstę meile ir, bendrai, dorovė...

Lizę paliko visi įkaitę; su drągos ir savinardos instink-tais pakilusiais, o gėdos ir vi-siuomeningumo — nupouo-iais. Net ir Džianui dabar at-rodė, kad geriausių progų pasukti į naują gyvenimo ke-lią, visur pilna. O Murfiukas su Skotuku apsidairė ir prad-ėjo automobilių duris bandy-ti. Trečiam jų raktai tiko. Sė-do visi trys ir nuvažiojo — Pleškaiti! Sėkėsi.

Iš gasalino stoties tarnauto-jo paėmė 32 dolerius, iš jau-no vyruko, su savo mergina automobilių prie jos namų besėdinčio, 4 dolerius ir 60 centų, ir iš vieno pračio, apskurkusio žmogelio, 2 doler-ių. Viso 38 dolerius ir 60 cen-tų. Kaip depresijos laikais, tai labai graži suma pinigų.

Stebėtina! Džianas Staugin-das pakitėjo. Toks drąsus. Nenusėdi. Degte dega, kad tik toliau, daugiau... Murfiukas, mat, jau žino, ko tokiems nau-jokams reikia. Tai po pirmam ši vakarą holdapai jis ir iš-paūdė Stauginduko delnan dešimtkę. Vaikinėlis, visą sa-vo gyvenimą tiek daug pini-gų neturėjęs, džiaugsu svaig-o, tarytum džiūne arba mūšai-nu. O gal nelaimė traukė, kaip burtuosna linke žmonės sako? Ne. Iš tikrųjų, tai tik instinkty konfliktė blogieji in-stinktai nugalėjo geruosius. Blogis vyravo gėrį.

Džiuginantis pasisekimo keliais, veikiausiai, negreitai būtų užsibaigęs, jeigu ne ta visokių nelaimių atnešėja — moteris. — ryškiausia Murfiu-ko silpnybė. Bevaizėjant ir besidairant naujos aukos, pa-sipynė dvi mergaitės. Mur-fiukas ir prilipo savo akimis prie jų plikų ir gražių kojų. O jis mašiną valdė ir smarkiai važiojo, ir neatsargiai. Jis ap-svaigęs džiūne, Lizę ir sveti-mais pinigais. Nepastebėjo raudonų šviesų nei vaiko, skersai gatvę bėgančio. Vai-kutis suklė ir — nūtilo... Amžinai... Mergiotės irgi su-klė. Toks šiurpas vaizdas! Tuo susirinko žmonių, susto-jo pro šalį važiuojančios ma-šinos. Drąsiai, pasijam mer-giotes, kad identifikuoti plė-šikus bei žmogžudžius, nusi-lyjo juos. Ir policininkų skva-das tuo atpleškėjo. Juos pa-šaukė pirmiausiai apipilėtas gasolino stoties tarnautojas. Radio padėjo paskubėti. Vai-kėzus sugavo.

Tai tau ir naujoji gyvenimo linija Džianui. Tokia klampi. Įklimpo vaikinėlis į pražutin-giausią šios santvarkos dum-blą — kalėjimą. Ir visam me-tui. Vadinasi, per visą metą teks jam eiti kriminalizmo mokslos. Tai antisocialinis mokslas, skiepijantis jaunuoi-lio sielą moralinės degenera-cijos ciepatis. O tai yra cie-pai, kurie dažniausiai taip ne-pataisomai permaino jaunuoi-lio dyvasios struktūrą, kad jis tampa amžinai kriminalistu!

Nauja Džianui aplinkuma, naujas mokslas, — naujas drauge ir vidujinis jo žmogus.

Žmogus, kurį pilnai domi-nuoja priešvisuomeniniai lin-kinimai.

Žmogus, kuriame egoisti-niai instinktai plesti, o vi-siuomeniniai merdi.

Žmogus, kurio instinkty konfliktė visados laimi tik viena grupė instinkty — anti-visuomeniniai instinkty — ir paverčia jį patologiniu baisu-nu — nepataisomu krimina-listu.

(Bus daugiau)

Samuel Insull

VII
Pirmi žingsniai Chicagoj; Commonwealth Edison Company; juodos akys ir skaisčius veidas suviliuoja Insullą.

Atvykęs Chicago, Insullas rado elektros pramonę labai apverktinamą padėjime. Gyva-vo net penkios mažos bendrovės, kurios finansiniai stovėdamos labai nestipriai, negalėjo visuomenę tinkamai aptarnauti. Stotys buvo labai primityviškos, mažos ir netobulos. Edisono ir jo galva įkaltas mokslas čia pasirodė labai naudingas. Išleisdamas kelias serijas bonų ir sukėlus apie \$7,000,000 kapitalo, Insullas perėmė tris mažesnes elektros bendroves, tarp jų Chicago Arc Light and Power Company ir jungė visas prie Chicago Edison Company. Kiek anksčiau prieš tai jis buvo paskirtas penktos — Commonwealth Electric Co. pirmininku. Nusikratęs konkurencijos, Insullas pradėjo stotis modernizuoti, elektros šviestas ir jėgos gamybą koncentruoti, ir, vietoje pirmiau po visas miesto dalis išmėtytų stotijų, pastatė stiprią centralinę stotį ir eilę sub-stotijų. Kitas svarbus uždavinys buvo elektrikos vartojimą išplėsti. Dar būdamas Edisono globoje, Insullas surado, kad darbas galima atlikti ekonomiškiau, jei geriausias, jeigu visi jėgos ir šviesos vartotojai naudotų elektros iš vieno šaltinio. Chicagoje tuo laiku gatvėkariai gamino savo elektros jėgą, eleveiteriai irgi savo. Niekas nelaukdamas Insullas ėmė vartytis nustatyta kryptimi ir 1902 metais Chicago Surface Lines ir keturios eleveiterių linijos sėmė elektrą iš jo bendrovių stotijų.

1907 metais dvi elektros bendrovės Chicago Edison ir Commonwealth Electric buvo sujungtos į vieną ir gimė Commonwealth Edison Company, kuri dar ir dabartiniu laiku turi elektros šviestas ir jėgos monopoliją Chicagoje. Po penkio-likos metų Insullas pagaliau atsiekė dalį savo ambicijų. Finansinėms manipulacijomis ir su politikieriais įtaka jis pajėgė suorganizuoti mažą „imperiją“ jo buvimosios imperijos sostinėje ir nuo tų metų stovėjo jos priekyje iki nelaimingos katastrofos 1932 metais.

Čia pravartu priminti, kad tais metais, užkopus į Chicago elektros pramonės viršūnes, Insullas pradėjo daryti pirmas klaidas. Stovėti priešakyje korporacijų, kuriose susikaupę milijoninės žmonių pinigų sumos yra labai pavojinga. Kiekvienam aišku, kad reikia daug

atsargumo, nuoseklumo ir šalto proto. Insullas kaip tik to neturėjo. Jis nuolat svajojo apie plėtojimąsi, augimą, vis didesni koncentravimą. Nors bankieriai tebežiūrėjo į jį skeptiškai, sujungtos elektros bendrovės pradėjo rodyti pelną ir pamažu jį pradėjo investuoti didokas sumas pinigų. Insullas juos sunaudojo laiko negaišindamas. Bet reikia žinoti, kad yra begalo lengva sukisti milijonus dolerių į plytas ir sienas ir mašinas. Juos išgauti — yra kitas klausimas.

Kita Insullo klaida — įsivylimas su politikieriais. Tų laikų politikieriai niekuo nesiskyrė nuo šių dienų valdininkų, majorų, prokurorių ir policijos viršininkų. Insullas greitai patyrė, kad jie buvo nekokie draugai, niekuomet neprištinami. Gal jie jam ir padėjo tikėti, kad yra begalo lengva sukisti milijonus dolerių į plytas ir sienas ir mašinas. Juos išgauti — yra kitas klausimas.

Tai įvyko 1898 metais. Kartą Insullas nuėjo į McVickers teatrą (dabartinis laiku kinomatografas). Vakaro žvaigždė buvo tų laikų gražuolė artistė Gladys Wallis (Margaret A. Bird). Insullui užteko vieno žvilgsnio. Iki to laiko meilės nepažinusi, 37 metų amžiaus Insullo širdis išsirpo. Juodos akys, juodi plaukai ir skaisčius artistės veidelis finansieriui — gimstančiam elektros magnatui galvą apsuko. 1899 metais New York'e įvyko vestuvės. 1900 metais gimė sunus Samuel Jr., kuris už 20 metų pradėjo eiti tėvo pėdomis. (Bus daugiau)

Prokuroras Green išvažiuoja į Caponės bylą

Federalis prokuroras Chicagoje W. D. Green šią savaitę išvažiuoja į Atlantą, Georgia, kad nedaleisti gėngsteriui Al Caponei išeiti iš kalėjimo. Caponės motina užvedė naują bylą, kurioje nurodo, kad Caponės buvo nuteistas neteisčiai.

Legislaturės pagalbos projektas neganėtinas Cook apskrīčiui

Illinoio Emergency Relief Fund pirmininkas Ryerson pareiškė, kad paskyrimas dalies gazolino mokesčių bedarbių šelpimui nepatenkins Cook apskrīčio bedarbių reikalavimų.

[Acme-P. & A. Photo]

Mrs. Samuel Insull, nusibankrutijusio elektros magnato žmona. Savo laiku ji buvo artistė — „Gladys Wallis“.

Protestuoja prieš asmeninių mokesčių asmenis

Šeštadienį apskrīčio „board of appeals“ svarstė mokesčių mokėtojų protestus prieš asmeninių (personal) takų asmenis. Daugumoje jie buvo peraukšti. Taryba kai kuriuos supažino, bet daugumą paliko nesumažintų.

Suėmė bonų falsifikatorių gaują

Rengėsi paleisti apyvarton \$12,000,000 netikrų bonų

Policija suėmė keturius asmenis, Maurice Hill, L. Goodman, Jacon Keno ir Chas. Fried, kurie padirbo \$12,000,000 netikrų Consolidated Gas Company bonų ir rengėsi paleisti juos apyvarton.

Sako, kad dabar mažiau žmonių miršta

Illinoio kapinių draugijos viršininkas kalbėdamas pareiškė, kad dabartinis laikas miršta žymiai mažesnis skaičius žmonių, negu ketėtų metų atgal. Pačios laidotuvių esančios netiek brangios ir iškilmingos.

Trokaš išmetė iš bėgių gatvėkari

Nelaimė įvyko prie 22-ros ir Leavitt gatvių kampo

Didžulis trokaš, besukdamas iš 22-ros gatvės į Leavitt, šeštadienį, apie 1:45 po pietų smarkiai susidūrė su 18-tos gatvės gatvėkario konduktorius buvo Troko šoferis nenukentėjo, bet katvėkario konduktorius buvo kiek sutrenktas. Gerokai aplamdytas gatvėkario priekis ir sulaužytos durys.

Nuteistas 90 metų kalėjimo už holdapą

Šeštadienį kriminalio teismo teisėjas Shepard nuteisė D. Skene, 32, 90 metų kalėjimo už holdapą ir žmogaus nušovimą, laike užpuolino.

Suteiktos Pasaulinės Parodos koncesijos už \$4,000,000

Ikišiol Chicago 1933 metų pasaulinėje parodoje pasirašytos koncesijos už \$4,648,589. Tos koncesijos daugiausiai teko valgykloms, transportacijai, pasilinksminimams ir tt.

12,000 žmonių operos sezono atidaryme

Šeštadienį į Chicago Stadium, kur buvo atidarytas operos sezonas su „Aida“, atsilankė 12,000 žmonių. Kainos buvo populiariškos; todėl susirinko ši milžiniška minia operos pasiklausyti.

Išviliojo \$25,000 iš seno bankieriaus

Elgin policija suėmė vieną iš trijų vyrų, kurie yra kaltinami išvilioję iš seno bankieriaus G. Peck \$25,000. Suimtas Dan Keene sėdėjo kalėjime už pašto apiplėšimą.

Graboriai
Telefonas Yards 1138
Stanley P. Mažeika
Graborius ir Balzamuotojas
Moderniška Kopyčia Dovanai
Turū automobilius visokiems reikams. Kaina prieinama
3319 Auburn Avenue
CHICAGO, ILL.

Phone Boulevard 4139
A. MASALSKIS
Mūsų Patarnavimas laidotuvių ir kokiame reikale visuomet esti sąžiningas ir nebrangus. Jūsų laiku, kad neturėtumėte laiko užlaikymui skyrių.
3307 Auburn Ave.
CHICAGO, ILL.

Seniausia ir Didžiausia LIETUVIŲ GRABORIŲ ĮSTAIGA
EUDEIKIS ir vėl nustebino publika su savo nuolatiniu kainomis už aukštos rūšies palaidojimą. Mes nieko nereikalaujame už atvežimą mirusio žmogaus kūno į mūsų įstaigą iš bile kokios miesto dalies.
Reikalui esant, mūsų automobilius atvežame į jūsų namus ir atveš į mūsų įstaigą, kur galėtumėte pamatyti didžiausią pasirinkimą grabų ir kitų reikmenų ir už tą patarnavimą jums visai nieko nereikės mokėti, neatsižvelgiant į tai, ar jūs ką pirksite, ar ne.
EUDEIKIS yra vienintelis Lietuvių graborius, kuris teikia ambulančią patarnavimą su eksperta Lietuvių palaidautoju. Dykai Keturiuos Moderniškos Kopyčios Dovanų Šermenių. Paaukite EUDEIKI pirmą negu kreipiatės kur kitur.
EUDEIKIS
JUSŲ GRABORIUS
Dėlito Ofisas
4605-07 South Hermitage Avenue
Visi Telefonai: YARDS 1741 ir 1742

TRUMPOS ŽINUTĖS

Mirė Mary Hursa, kuri peritą pirmadienį užsinuodijo gazu. Ji gyveno 2881 S. Clifton Park.

Užvakar rytą rastas nušautas lenktyninių arklų savininkas Carl H. Reese. Paskutinį kartą jis buvo matytas su draugu L. Howell.

Iš Waukegan apskrīčio kalėjimo paspruko trys kaliniai, kurie buvo sulaikyti už Lake County State banko apvogimą. Du buvo sugauti. Trečias nežinia kur slapstosi.

Trys šeimos turėjo išsikraustyti iš namo 4888 Henderson Ave., kuomet kilo gaisras nuo sklepe sumestų šašlavų.

Graboriai
Lachavich ir Sunus
LIETUVIŠ GRABORIUS
Patarnauja laidotuvių kuopigijoms. Reikale darbu būna užgandinti.
Tel. Roosevelt 2515 arba 2516
2314 W. 32nd Pl., Chicago
SKYRIUS:
1439 S. Court, Cicero, Ill.
Tel. Cicero 5927

S. M. SKUDAS
Lietuvis
GRABORIUS IR BALZAMUOTOJAS
Didelė ir graži kopyčia dykai
718 W. 18 St.
Tel. Roosevelt 7532

I. J. ZOLP
Graborius Chicagoj
1646 W. 46th St.
Telefonai
Boulevard 5203
Boulevard 8413
1327 So. 49th St.
Telefonas
Cicero 3724

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIAS LIETUVIŠ GRABORIUS CHICAGO
Laidotuvių patarnauju geriau ir pigiau negu kiti todėl, kad priklausau prie grabų išdirbystės OFISAS:
668 W. 18th Street
Tel. Canal 6174
SKYRIUS:
3238 S. Halsted St.
Tel. Victory 4088

Akių Gydytojai
DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIŠ AKIŲ SPECIALISTAS
Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo akių apimimo, nerovumo, skaudimą akių karkščių, nuima kataraktą, atstato trumparegystę ir toliaregystę. Priešingai teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parandžia mažiasias klaidas. Speciali atyda atkreipiama į mokyklos vaikus. Valandos nuo 10 iki 8 v. Nedėliomis pagal sutartį. Akinų kainos per pus pigias, kaip buvo pirmiau.
Daugely atsitikimų akys atitaisomos be akinų. Kainos pigiau kaip pirmiau.
4712 South Ashland Ave.
Phone Boulevard 7589

DR. A. K. BLUMENTHAL
OPTOMETRIST
Praktikuoja vieš 20 m.
4649 S. Ashland Ave.
Tel. Boulevard 6487

DR. G. SERNER
LIETUVIŠ AKIŲ SPECIALISTAS
Pavyimas Komplikacijoje Atsitikimuose
Ofisas ir Akinų Dirbtuvė
756 West 35th St.
kampus Halsted St.
Valandos nuo 10-4, nuo 6 iki 8 Nedėliomis nuo 10 iki 12

Lietuviai Gydytojai
DR. MARGERIS
Valandos: nuo 10 ryto iki 2 po pietų ir nuo 6:30 iki 8:30 vakare. Sekmadieniais nuo 10 iki 12.
3421 So. Halsted St.
Phone Boulevard 8483

Lietuviai Gydytojai
Dr. C. K. Kiauga
DENTISTAS
Utarinkais, Kėtvėgais ir Subatomis
2420 W. Marquette Rd. art. Western Av
Phone Hemlock 7828
Penedėliais, Sėdėdomis ir Pėnyčiomis
1821 So. Halsted Street

DR. C. KASPUTIS
DENTISTAS
Grįžo iš Europos ir vėl praktikuoja senojio vietoj.
VALANDOS: 10-12 A. M. 2-6 P. M. 7-9 P. M. Sekmadieniais ir ketvirtadieniais pagal susitarimą.
3335 So. Halsted St.
Tel. BOULEVARD 9199

A. MONTVID, M. D.
West Town State Bank Bldg.
2400 W. Madison St.
Val. 1 iki 3 po pietų, 6 iki 8 vak.
Tel. Seeley 7330
Namų telefonas Brunswick 0597

A. L. Davidonis, M.D.
4910 So. Michigan Avenue
Tel. Kenwood 5107
VALANDOS:
nuo 9 iki 11 valandai rytė;
nuo 6 iki 8 valandai vakare.
apart šventadienio ir ketvirtadienio

Phone Canal 6122
DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos: 10-12 ir 7-8
Sėdėdomis ir nedėliomis pagal sutartį.
Rezidencija 6628 So. Richmond Street
Telefonas Republic 7868

Ofiso ir Rez. Tel. Boulevard 5913
DR. BERTASH
756 W. 35th St.
Cor. of 35th & Halsted Sts)
Ofiso valandos nuo 1-3, nuo 6:30-8:30
Nedėliomis pagal sutartį.

Ofiso ir Rez. Tel. Boulevard 5914
DR. NAIKELIS
756 W. 35th St.
(Cor. of 35th & Halsted Sts)
Ofiso valandos: nuo 2-4, nuo 7-9
Nedėliomis pagal sutartį.

Daktaras V. A. Šimkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Gydo savo ofise patinusias, išpuusias blaudų gylias.
Valandos nuo 1 iki 4 ir nuo 7 iki 9 v.
Nedėliomis nuo 10 iki 12.
3343 South Halsted Street
Tel. Boulevard 1401

Dr. Suzana A. Slakis
Motery ir Vaikų ligų Specialistė
4145 Archer Ave.
Ofiso Tel. LAFAYETTE 7337
Ofiso val. kiekvieną dieną nuo 9 iki 12 ryto (išskyrus sėdėdomis). Taipgi nuo 4 iki 8 val vakare. Utarninkais ir Kėtvėgais.
Rez. Tel. HYDE PARK 3395

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4142 Archer Avenue
Telefonas Virginia 0036

Rez. 6600 South Artesian Avenue
Phone Prospect 6659
Ofiso Tel. Canal 0257
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
CHICAGO, ILL.

DR. M.T. STRIKOLIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
4645 S. Ashland Ave.,
Ofiso valandos nuo 8 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak. Nedėliomis pagal sutartį.
Ofiso Tel.: Boulevard 7820
Namų Tel.: Prospect 1930

A. K. Rutkauskas, M.D.
4442 South Western Avenue
Tel. Lafayette 4146
VALANDOS:
nuo 9 iki 11 valandai ryto
nuo 6 iki 9 valandai vakaro

DR. A. L. YUSKA
2422 W. Marquette Rd.
kampus 67th ir Artesian Ave.
Telefonas Grovehill 1595
Valandos nuo 9 iki 11 ryto, nuo 2-4 ir 7-9 po pietų, sėdėdomis po pietų ir nedėliomis pagal susitarimą.

DR. A. J. GUSSEN
LIETUVIŠ DENTISTAS
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vakaro
nedėliomis pagal sutartį.
4847 West 14th Street
CICERO, ILL.
X-Ray . . . Phone Cicero 1260

Hemlock 8151
DR. V. S. NARES
(Naryaukas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 Marquette Road
Valandos: 9-12, 7-9, Antradienį ir Ketvirtadienį vakarais pagal susitarimą.

Ofiso Tel. Lafayette 7031
Rez. Virginia 1829
Dr. V. E. Siedlinski
DENTISTAS
4143 Archer Ave., kampus Francisco Av.
Valandos: 9 v. ryto iki 9 v. vak.
Nedėliomis pagal susitarimą
CHICAGO, ILL.

Lietuviai Gydytojai
Dr. Vincent C. Steele
Dentistas
4180 Archer Avenue
Phone Boulevard 7042

DR. C. Z. VEZELIS
Dentistas
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street

Ivairūs Gydytojai
DR. HERZMAN
— IS RUSIJOS —
Gerai lietuviams žinomas per 25 metus kaip patyręs gydytojas chirurgas ir akušeris.
Gydo staigias ir chroniškas ligas vyrų, moterų ir vaikų pagal naujausius metodus X-Ray ir kitokius elektros prietaisus.
Ofisas ir Laboratorija:
1025 W. 18th St., netoli Morgan St.
Valandos: nuo 10-12 pietų ir nuo 6 iki 7:30 val. vakaro.
Residencija: 2110
Hyde Park 6755 at Central 7464

DR. CHARLES SEGAL
Praktikuoja 20 metų
OFISAS
4729 South Ashland Ave., 2 lubos
CHICAGO, ILL.
SPECIALISTAS DZIOVOS
Moteriškų, Vyriskų ir Vaikų ligų
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryte, nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 val. vakaro. Nedėl. nuo 10 iki 12 v. dienų.
Phone Midway 2880

Telefonas Yards 0994
Dr. MAURICE KAHN
4631 South Ashland Avenue
Ofiso valandos:
Nuo 10 iki 12 dienų, 2 iki 3 po piet.
7 iki 8 val. Nedėl. nuo 10 iki 12
Rez. Telephone Plaza 3200

Ofiso: Tel. Victory 6893
Rez. Tel. Drexel 9191
Jei neatsiliepiate šaukite Central 7464
DR. A. A. ROTH
Rusas Gydytojas ir Chirurgas
Specialistas odos ligų ir veneriškų ligų
3102 So. Halsted St.
kampus 31st Street
Val.: 10-11 v. ryto, 2-4, 7-9 v.v.
Nedėliomis ir šventadieniais 10-2.

Advokatai
K. GUGIS
ADVOKATAS
MIESTO OFISAS
127 N. Dearborn St., Room 1113
Telefonas Central 4411
Valandos: nuo 9 ryto iki 4 po pietų
Gyvenimo vieta
3323 South Halsted Street
Tel. Boulevard 1310
Valandos: nuo 6 iki 8 val. kiekvieną vakarą, išskyrus ketvėgą
Nedėlioj nuo 9 iki 12 ryto

John Kuchinkas
Lietuvis Advokatas
2221 West 22nd Street
Arti Leavitt St.
Telefonas Canal 2552
Valandos 9 ryto iki 8 vakaro.
Sėdėdori ir Pėnyčioj nuo 9 iki 6

A. A. SLAKIS
Advokatas
Miesto Ofisas 77 W. Washington St.
Room 905 Tel. Dearborn 7966
Valandos: 9 ryto iki 4 po pietų
Vakaris: Utarn. ir Kėtv.—6 iki 9 val.
4145 Archer Ave. Tel. Lafayette 7337
Namų Tel. Hyde Park 3395

JOHN B. BORDEN
LIETUVIŠ ADVOKATAS
105 W. Monroe St.
Room 1005
Telefonas State 7660; Valandos 9-5
Vakare:
6459 S. Rockwell St.
Telefonas Republic 9600; Valandos 7-9

JOSEPH J. GRISH
Lietuvis Advokatas
4631 South Ashland Ave.
Tel. Boulevard 2800
Rez. 6515 So. Rockwell St.
Tel. Republic 9723

J. P. WAITCHES
ADVOKATAS
52 E. 107th St.—pie Michigan Ave.
Tel. Pullman 5950-6377
4600 So. Wood St.—Kėtvėgo vak.
Tel. Lafayette 6393
160 N. LaSalle St. — pagal sutartį

CHARLES P. KAL
LIETUVIŠ ADVOKATAS
140 N. Dearborn St., Suite 706
Phone State 4690, valandos iki pietų
756 West 35th Street
Phone Boulevard 5913
Valandos: nuo 3 po pietų, subatomis
nuo 2 po pietų.

William C. Mitchell
LIETUVIŠ ADVOKATAS
2656 West 69 Street
Telephone Hemlock 1323
Valandos: 9 ryto iki 9 vakaro
Nedėliomis pagal sutartį.

MYKOLAS MOCKEVIČIUS
Persikyrė su šiuo pasauliu spalio 15 dieną, 3:20 valandą po pietų 1932 m. gimęs Suvalkų rėd. Alytaus apskr. Metelių par. Buckunų kaime.
Amerikoj gyveno 29 metus.
Paliko dideliame nuliudime moterį Jevą po tėvais Cerkas-kaitė, 4 suns Pranciškų, Joną, Juozapą ir Vincentą, dvi dukteris Oną ir Ursulę ir gimines, o Lietuvoj broli Julijoną.
Kunas pašarvotas randasi 12219 Emerald Ave., West Pullman.
Laidotuvių įvyks ketvėgė, spalio 20 dieną, 8:00 val. ryte iš namų į Sv. Petro ir Pavilo parapijos baznyčią, kurioje atsisbus gedulingos pamaldos už vėlionio sielą, o iš ten bus nulydėtas į Sv. Kazimiero kapines.
Vnt a. a. Mykolo Mockevičiaus gimines, draugai ir pažystami esat nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvių ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.
Nuludė liksimė.
Moteris, Sunai, Dukterys ir Giminės.
Laidotuvių patarnauja graborius Eudeikis. Tel. Yards 1741.

PADĖKAVONĖ
BRONISLAVA TETER
(Tataraitė)
Mirė spalio 10, 1932, o po gedulingų pamaldų Sv. Jurgio par. baznyčioje palaidota šventų Kazimiero kapinėse spalio 14.
Šiuo metu reikiame gilių padėkos žodžių kunigams pralotui M. L. Kruiši, Šaulinkui ir Petrauskui, už gedulingas pamaldas. To liau dėkavojame visiems giminiams, kaimynams, draugams ir Sv. Vardo draugijai už lankymą pašarvotos vėlionės namie pareikštus mums užuojautos žodžius, už Sv. Mišias, gėles ir grabnešius. Dar dėkojame visiems dalyvavusiems gedulingose pamaldose baznyčioje ir skaitlingai lydėjusiems į kapines.
Pagalios reikiame širdinga padėką graboriui A. Masalskiui už sumanytą ir rupestingą patarnavimą ir tvarkytą laidotuvių surengimą.
O tau mūsų mylima dukrelė ir seselė, po ilgo kančių šiamo pasaulio lais suteikia Gailėstingas Dievas amžiną atlygį.
Nuludė:
Motina, Patėvis, Broliai ir Giminės.

19.